2012. március 7., szerda • LXX. évfolyam • 57/2. szám, 24+6 oldal • Budapesti kiadás • 200 forint, előfizetőknek 141 forint • www.nol.hu

NÉPSZABADSÁG

Az állam a cégekkel fizettetné meg a bérletet, ezáltal a tömegközlekedést is?

- Némethné elérte, hogy a munkaadók és -vállalók egyaránt őrjöngenek.
- Két kedvezményt is megszüntet a BKV, és messze még a vég. **Az ügy →6**

Igazságszolgáltatás A velencei bizottság alkotmánymódosítást javasol

A főbíró példátlan hatalmát korlátozni kell

Darák Péter, a Kúria és Handó Tünde, az Országos Bírósági Hivatal elnöke FOTÓ: KURUCZ ÁRPÁD

Munkatársunktól

„A fő gond az Országos Bírósági Hivatal (OBH) elnökének kezében összpontosuló hatalom. Bár a tagállamoknak széles mérlegelési jogkörük van az igazságszolgáltatás irányítási rendszerének kialakításában, az Európa Tanács egyetlen tagországában sem ruháztak fel egyetlen személyt ilyen jelentős hatalommal, beleértve a bírók vagy más vezető tisztségviselők kiválasztását" – írja a velencei bizottság a magyarországi bíróságokról szóló véleménytervezetében, amely lapunk birtokába jutott. Aggodalmát fejezi ki a testület amiatt is, ahogy az OBH elnökét kinevezik, illetve azért is, ahogy a tevékenységét ellenőrzik.

A velencei bizottság a strasbourgi székhelyű, negyvenhét tagállamot tömörítő Európa Tanács (ET) alkotmányos ügyekben illetékes tanácsadó testülete (tehát nem EU-intézmény). Ami az előzményeket illeti: *Martonyi János* külügyminiszter – válaszul *Thorbjorn Jagland* ET-főtitkár levelére – még januárban kérte fel a bizottságot, hogy véleményezze a bíróságok függetlenségével, a vallásszabadsággal és a választásokkal kapcsolatos magyar jogszabályokat. A velencei bizottság egy-egy tekintélyes német, osztrák, lengyel, belga és finn tagból álló testülete nemcsak a törvényeket vizsgálta, hanem február második felében delegációt is küldött Budapestre, ahol a küldöttség jó néhány illetékessel egyeztetett.

Elégedetlenségét fejezi ki a velencei bizottság, amiért Magyarországon az Országos Bírósági Hivatal elnöke a bírósági rendszer gyakorlatilag minden aspektusában kulcsfontosságú döntéshozóként lép fel, akinek a korlátlan hatalma felett senki sem gyakorol pártatlan ellenőrzést. Az elnököt a bírói testület tagjaival való konzultáció nélkül választják meg, ráadásul a törvénysértés esetét leszámítva senki sem vonhatja őt felelősségre. „Az aggodalmakat növeli a nagyon hosszú, kilencéves mandátum" – teszi hozzá az ET-testület véleménytervezete.

Ráadásul e rendkívül erős hatalmat (beleértve a bírói kinevezéseket is) a velencei bizottság szerint tovább súlyosbítják a következő elemek: ismétlődő próbaidőszakok, amelyek aláássák a bírók függetlenségét; a bírók áthelyezésének lehetősége, súlyos következményekkel arra az esetre, ha visszautasítanák a költözést; az OBH elnökének joga ügyek áthelyezésére egy másik bíróságra.

Ami a bírók korai nyugdíjazását illeti (ez ügyben az Európai Bizottság már kötelezettségszegési eljárást indított Magyarország ellen), a dokumentum leszögezi: a nyugdíjba vonulásra kényszerítésnek semmilyen anyagi, materiális oka nincs. A nyugdíjkorhatár hirtelen megváltoztatásával a bírók körülbelül egytizedének (sokan közülük vezető beosztásúak) távoznia kell. Nem kellőképpen bizonyított az érvelés, hogy a több fiatal bíró növeli majd az igazságszolgáltatás hatékonyságát. A megfelelő indoklás hiánya vetett fel kérdéseket a közvéleményben is.

Figyelembe véve a véleménytervezetben felsorolt problémákat, a velencei bizottság arra a következtetésre jut: az igazságszolgáltatási rendszer reformjának fő elemei nemcsak ellentmondanak az európai normáknak (főként a függetlenség terén), hanem sértik a tisztességes eljáráshoz való jogot is. Az igazságszolgáltatás függetlenségét, beleértve a fékek és ellensúlyok erős rendszerét, magában az alkotmányban kellene szabályozni, és ennek fényében az alaptörvény módosítása is szükséges lenne – hangsúlyozza az Európa Tanács testülete.

A magyar alkotmányt már tavaly júniusban bírálta a velencei bizottság. Kifogásolta például, hogy az alkotmány számos részletét kétharmados, sarkalatos törvényekkel kívánja egyértelműsíteni a kormány. Több olyan területet is kétharmaddal akarnak szabályozni, amelynek meghatározásához az egyszerű többség lenne indokoltabb – és ezzel a demokrácia elve kérdőjeleződik meg.

ÖTÖDIK HASÁB

Kitiltás

Ilyesmi Nyugat-Európában nem fordulhatna elő, az ügy sokat elárul a Kárpát-medencéről. Már az roppant kínos volt, hogy Szlovákia 2009 augusztusában megtagadta a belépést Sólyom Lászlótól. Az akkori köztársasági elnök egy Szent István-szobor avatására érkezett volna Révkomáromba. Pozsonyban „biztonsági okokra" hivatkoztak, igaz, előzőleg a három szlovák legfőbb közjogi méltóság közös nyilatkozatot adott ki, miszerint „a magyarok érzéketlenül választották meg az időpontot". Augusztus 21. a szlovákoknak rossz emlékeket idéz: 1968-ban ekkor indultak meg Csehszlovákia ellen „baráti segítségnyújtásra" a Varsói Szerződés csapatai. Miután a szlovákok „nemkívánatosnak" nyilvánították, a magyar államfő visszafordult a komáromi hídon.

A történet itt nem ért véget. Magyarország jogorvoslatért fordult az Európai Bírósághoz. A luxembourgi testülettől – Pozsony remélt elítélése helyett – egyelőre egy újabb leforrázó jelzés érkezett. Yves Bot főtanácsnok állásfoglalása szerint az államfők utazásai a diplomáciai kapcsolatok területére tartoznak, s ezt a nemzetközi jog szabályozza. Az utóbbi nem uniós jog, a tagállamok hatáskörébe tartozik. A főtanácsnok azt javasolta, az Európai Bíróság utasítsa el a Szlovákia elleni magyar keresetet. Az indítvány nem köti az Európai Bíróságot, de azt valószínűleg a magyar kereset szerzői is tudhatták volna, hogy mit szabályoz a nemzetközi és mit az uniós jog. Ezzel a Magyarországot kínosan érintő helyzetet is megspórolhattuk volna. Nyerni talán még innen is lehet, ebben bízik a Bot véleményét hibásnak tartó igazságügyi tárca is, de alapvetően a szlovákokkal kellene rendezni az ügyeket. Hogy szoboravatások, államfői látogatások ne fajuljanak bírósági perekké.
(A szerk.)

Vélemény

Négyből egy

A felvételi számok alapján N. Kósa Judit megállapítja: a hatalom vállrándítva mond le emberek jövőjéről. →13

Orbán ügynökei

Tóth Ákos próbált ellenállni, aztán mégis elgondolkodott a kormányfő szavain. →13

Az ételmaradékot hazavitte a sziráki tanár, kirúgták a „lopás" miatt

A rántott húsokkal tetten ért pedagógus szerint a település vezetője állított neki csapdát kritikus szerepvállalása miatt. A polgármester elvekről beszél, a falu pedig megosztott. →9

A szlovákiai magyar pártok másképp látják a múltat és a jövőt

A kampányhajrában a Híd és az MKP vezetőjét kérdeztük a távozó kormány mérlegéről, a voksolás tétjéről, valamint a Robert Fico vezette Smer valószínű győzelméről. →10

A ZSŰRI DÍJAZZA, A VEVŐK KEVÉSBÉ

Az Opel németországi vezére átvehette az év legjobb autójának járó díjat az Ampera villanyautóért, amelyen ikrével, a Chevrolet Volttal osztozik. Ám a modell gyártását szüneteltetni kell a vásárlók hiánya miatt. A dobogóra a VW up! és a Ford Focus fért még fel. →21

FOTÓ: REUTERS – DENIS BALIBOUSE